

Довідка
за результатами I етапу регіонального моніторингового дослідження
«Впровадження УХВЛ педагогами області в освітній процес»

Відповідно до рішення Тернопільської обласної ради від 23.12.2020 року № 34 «Про обласну програму впровадження Української Хартії вільної людини» в освітніх закладах Тернопільської області на 2021– 2024 роки» працівниками ТОКШПО було проведене регіональне моніторингове дослідження «Впровадження УХВЛ педагогами області в освітній процес».

Метою дослідження було отримання інформації щодо ефективності впровадження Програми впровадження Української Хартії вільної людини в освітніх закладах Тернопільської області на 2021–2024 роки.

Опитування здійснювалося відповідно до вибірки методом он-лайн опитування керівників закладів освіти Тернопільської області, які впроваджувалася Українську Хартію вільної людини у своїх закладах загальної середньої освіти.

Було опитано 20 керівників закладів, з них 60% проживає у селі, 5% - у селищі міського типу і 35% - у місті.

Серед всіх опитаних 65% становлять жінки і 35% - чоловіки. Керівників віком до 30 років було 5%, 30-40 років - 10%, 40-50 років – 35%, 30% опитаних – це керівники 50-60 років і 20% - віком 60 років і старше.

Половина опитаних керівників ЗЗСО (50%) мають педагогічний стаж від 20 до 40 років, у 20% він становить 10-20 років, а також у 20% - понад 40 років, і 10% респондентів працюють від 3 до 10 років. Серед опитаних немає керівників зі стажем роботи до 3 років.

Найбільша кількість опитаних (40%) працює на посаді керівника закладу освіти до 3 років, понад 25 років працюють керівниками ЗЗСО 15%

респондентів, від 5 до 10 років стажу на посаді керівника закладу 25% опитаних.

Всі опитані керівники ЗЗСО ознайомлені з Українською Хартією вільної людини і суть цієї Програми, на їхню думку, полягає у формуванні духовно-моральної особистості з чіткими національними поглядами; формуванні в майбутніх поколіннях патріотичної, національної, моральної свідомості, правильного кола цінностей, які базуються на християнських заповідях; прищеплення любові до рідної країни, засвоєння навиків будівництва процвітаючої демократичної держави у майбутньому; у об'єднанні всіх людей, які хочуть доброго і гідного життя в Україні і навколо неї та інше.

Практично всі опитані (95%) вважають впровадження УХВЛ в освітній процес важливим і лише 5% респондентів важко відповісти на це запитання.

Продовжуючи речення «Для мене, як керівника, актуальність Української Хартії вільної людини полягає у...», опитані респонденти пишуть – у вихованні майбутнього покоління нації; вихованні добрих дітей, виборі життєвих орієнтирів, спрямованих на розвиток високих моральних та духовних цінностей; усвідомлення власної відповідальності за своє життя; успіх, добробут і щастя, які залежать від мислення та любові; об'єднанні зусиль для формування свідомої особистості, яка буде творцем майбутньої України; актуальність Української Хартії вільної людини полягає у вихованні молодого покоління у дусі національного патріотизму; забезпечення дотримання принципів Хартії допомагає зберегти демократію та розвиток країни, тощо.

На запитання про найбільш важливі цінності, закладені в УХВЛ, 95% керівників ЗЗСО впевнено відповіли – бути вільною людиною, бути українцем; любити, бути господарем – важливо для 85% опитаних респондентів.

Брати на себе відповідальність для 95% керівників означає бути вільною людиною. Вільна людина додержується принципу рівності перед законом, стверджують 75% опитаних, вірить у свої сили (65%), чинить добро (55%).

Плекати національну гідність, шанувати звичаї та обряди нашого народу для 95% керівників ЗЗСО означає бути українцем, 90% респондентів наголошують на потребі вивчати і знати історію України; володіти українською мовою важливо для 85% опитаних.

Керівники ЗЗСО зацікавлені у професійному зростанні педагогічних працівників у плані впровадження цінностей, закладених в УХВЛ.

Всі опитані керівники (100%) вказали, що УХВЛ впроваджується на позакласних заходах, під час уроків - у 75% опитаних, а також у гуртках (40%), тощо.

У навчальних закладах проводяться заходи щодо впровадження УХВЛ: із залученням учнівського самоврядування (95%), години спілкування (90%), батьківські збори у класах (40%) та інші.

Цікаві відповіді керівників закладів освіти на запитання про принципи і ціннісні орієнтири УХВЛ, що вважаються цінностями спільноти навчального закладу - мораль і духовні цінності (90%), бути активним громадянином (85%), бути українцем, відповідальність за своє життя (70%), бути вільною людиною, бути господарем (55%) та інші.

Керівники закладів освіти були учасниками заходів, організованих працівниками ТОКІППО, щодо впровадження Української Хартії вільної людини, і оцінили їх ефективність за 10 бальною системою досить високо – 10, 9, 8 балів.

Опитані респонденти вказали з якими проблемами при впровадженні Української Хартії вільної людини стикалися: мала кількість розробок уроків із використанням цінностей Хартії; незрозуміння людьми цінностей Хартії; недостатня кількість розробок уроків природничо-математичного спрямування; несприйняття на початкових етапах впровадження Української Хартії вільної людини; дублювання із "Основними орієнтирами виховання" та іншими програмами, які перевантажують та ускладнюють виховну роботу в школі;

недостатність фінансових та матеріальних ресурсів для підготовки та підтримки програми та інше.

На запитання «Який ресурс потрібен для впровадження Української Хартії вільної людини у Вашому закладі?» керівники закладів вказують - різноманітне методичне забезпечення, методичні розробки виховних заходів, технічне забезпечення, спонсорювання учнівських екскурсій, обмін досвідом з колегами із інших громад, проведення тренінгів для керівників, корисними можуть бути тренінги для вчителів із впровадження Хартії у навчальний процес та використання різних методик навчання, щоб зробити матеріал цікавішим для учнів та інше.

Впровадження цінностей Української Хартії вільної людини, шляхів щоденного їх використання в моральному вихованні школярів, розкриває можливості щодо формування моральних цінностей дітей та молоді в закладах загальної середньої освіти. Тому важливим є досвід їх впровадження, адже в умовах широкомасштабної агресії основна увага ЗЗСО повинна бути на формування української ідентичності на цінностях як основі протистояння ворогу і мотивації захисту української держави і кожного громадянина.